

MEDIÁLNA HYBRIDNOSŤ NA POLI INTERNETOVÝCH TEXTOV

MEDIAL HYBRIDITY IN THE FIELD OF INTERNET TEXTS

Antónia Jurečková

Katedra germanistiky, Filozofická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovensko

7301 všeobecná jazykoveda, 3. rok štúdia, denná forma štúdia

antonia.jureckova@umb.sk

Školiteľka: **doc. Zuzana Bohušová, PhD. (zuzana.bohusova@umb.sk)**

Klíúčové slová

ústnosť, písomnosť, hybridita, mienkotvorné texty, bulvárne texty, médiá

Key words

orality, writing, hybridity, broadsheettexts, tabloidtexts, media

1. Úvod

Príspevok približuje jazykové vyjadrovanie v osiach protichodných pólů ústnosti a písomnosti, ktoré sa v rámci elektronického prostredia často prelínajú a vytvárajú tak hybridné kontúry jazykového prejavu. Do analýzy zahrňáme aj ďalšie opozičné dvojice, ktoré vstupujú do zorného poľa. Mediálnu hybridnosť vnímame ako používanie zmiešaných jazykových kódů v rámci jednej platformy. To, čo kedysi platilo výlučne pre ústny prejav, dnes nachádzame aj v písanej podobe.

Na komparáciu v rámci výskumnej sondy sme do analyzovanej vzorky zaradili texty z dvoch najčítanejších periodík na slovenskom mediálnom trhu: denník *Sme* (www.sme.sk) a *Nový čas* (cas.sk). *Sme* v našom výskume reprezentuje serióznú (tzv. mienkotvornú) tlačovinu. *Nový čas* reprezentuje bulvárny denník s vysokou predajnosťou, a teda najväčším dosahom na čitateľskú obec. Zvolené texty v priestore elektronických médií spoločne s pripojenými diskusiami budeme s ohľadom na stanovené hypotézy analyzovať vo svetle piatich lingvistických opozícií štruktúrneho charakteru, ktoré sformuloval J. Findra (2009, s. 12). Ide o faktory komunikačnej situácie, pri ktorých dochádza k napätiu: písomnosť – ústnosť, verejnosť – súkromnosť, oficiálnosť – neoficiálnosť, pripravenosť – nepripravenosť, monologickosť – dialogickosť.

P. Jesenská (2007, s. 55 – 57) uvádza, že kvalitné noviny boli pôvodne založené na formálnom prístupe a na vzdelanom čitateľovi so širokým spektrom záujmov, požadujúcim najmä vecnú a pravdivú informáciu. Čitateľ od tohto druhu tlačovín očakával nezaujaté a objektívne spravodajstvo, na základe ktorého si mohol vytvoriť vlastný názor. Autorka upozornila na zmenu dôrazu seriózných médií na dianie na domácej a zahraničnej politickej scéne, keďže v súčasnosti v tomto formáte nachádzajú svoje uplatnenie aj komerčné témy. Napríklad domáce spravodajstvo spolu s názorovými rubrikami a komentármi tvorí v denníku *Sme* už iba 10 až 15 %. Z uvedeného dôvodu čitateľ stráca objektívny pohľad na prezentované udalosti v spleti rôznych iných informačných obsahů.

Populárna, resp. bulvárna tlač predstavuje výrazne neformálny prístup k čitateľovi a tomu zodpovedá aj jej menší formát pri printovej verzii, výber neformálnych jazykových prostriedkov a voľnejšie narábanie s jazykom. Titulky sú oveľa väčšie a články výrazne kratšie ako v kvalitných novinách. Prioritou bulvárneho denníka je vzbudzovať emócie prezentovaním zákulisných informácií zo súkromného života známych a populárnych ľudí. Zábavnosť, nie informatívnosť, je primárny faktor. Autorka tiež konštatuje, že v internetovom priestore sa stierajú hranice medzi „serióznym“ broadsheetom (tzv. mienkotvorným denníkom) a „klebetným“ tabloidom (tzv. bulvárnym denníkom) (Jesenská, 2007, s. 57).

V analýze sa sústreďujeme aj na kultúru vyjadrovania v sfére internetových textů, ktorá variuje v závislosti od faktorů komunikačnej situácie. Zdanie veľmi zlej situácie v jazykovej kultúre Slovákov azda vychodí z oveľa väčšej frekvencie hovorenej aj písanej reči médií a tlače (vrátane

reklamných pútačov, internetu a pod.), ako to bolo v minulosti. Od 90. rokov 20. stor. nastal na Slovensku rozmach médií, preto môžeme počuť a čítať oveľa viac než v minulosti, a tak logicky vnímame aj väčší počet nespisovných výrazov, ktoré sa často opakujú už niekoľko desaťročí. Taká istá situácia je v tlači – tzv. bulvárna tlač je na Slovensku v súčasnosti jednou z najpredávanejších. Obsah takejto tlače sa úmyselne prispôsobuje jazyku čitateľov. Očakávali by sme, že pracovníci médií budú svoj prejav ladiť do publicistického štýlu, no veľmi často ho realizujú v hovorovom štýle s množstvom prvkov patriacich do oblasti jazykového štandardu, ba až subštandardu (Rendár, 2014, s. 83).

„Internet je iné, špecifické médium, komunikácia v tomto priestore má rozličné podoby, ale najmä je rýchla. Preto sa stáva, že nie je dostatok času na korekciu napísaného, čo nie je dobre, lebo pokiaľ ide napr. o blogy či komentáre, sú to texty určené pre verejnosť, to znamená, že sa ako pri každej oficiálnej komunikácii predpokladá aj vyžaduje istá vyššia úroveň jazykovej kultúry. Dnes môže svoj ‚produkt‘ zavesiť na internet prakticky každý, i ten, kto nemá skúsenosti s písaním, ale možno by si niektorí prispievatelia mali uvedomiť, že svojím prejavom reprezentujú sami seba a že ich prejav o nich mnohé prezrádza...“ (Mislovičová, 2016).

V tejto súvislosti V. Patráš (2013, s. 183) uvádza: „V písomných prejavoch sa exponuje predovšetkým hovorový úzus, oscilujú synchrónne ustálené normy písanej komunikácie a znižuje sa ich spoločenská záväznosť a skupinové rešpektovanie.“

V internetovom prostredí inherentne vybavenom vlastnosťou písanosti vstupujú do textových produktov bez prívlečných rozpakov zreteľné jazykovo-komunikačné prejavy ústnosti. Sklony prvotne upútať a až druhotne zabezpečovať požadované funkcie – informatívnu, persuzívnu funkciu, agendu setting a pod. – sa prejavujú na hĺbkovej a povrchovej úrovni samotného textu (Patráš, 2012, s. 176). Ukazuje sa, že v oblasti elektronickej komunikácie dochádza k iným podmienkam pre realizáciu jazyka. Ako následok môžeme pozorovať, že popri slušných a kultúrnych spôsoboch vyjadrovania nájdeme aj prázdne, primitívne a jazykovo neprijateľné, ba dokonca až vulgárne formy písomného či ústneho vyjadrovania (Findra, 2009, s. 12).

2. Analytická sonda do vybraných internetových textov

Vychádzajúc z opisu jazykovej situácie v prostredí elektronickej tlače, formulujeme nasledovné hypotézy:

Hlavná hypotéza: V analyzovaných novinových písaných komunikátoch sa nachádzajú jazykovo-komunikačné prejavy ústnosti.

Čiastková hypotéza č. 1: V textoch bulvárnych denníkov sa prejavy ústnosti vyskytujú viac ako v textoch mienkotvorných denníkov. Výrazné zastúpenie bude zreteľné v diskusných príspevkoch.

Čiastková hypotéza č. 2: Do analyzovaných textov prenikajú jazykovo nevhodné (nespisovné) formy vyjadrovania, ktoré narúšajú kultúru vyjadrovania v oblasti verejnej komunikácie.

Tematicky sme sa zamerali na problematiku prezidentských volieb vo Francúzsku a na voľbu generálneho riaditeľa RTVS. Zdrojovú databanku utvárajú:

a) tzv. mienkotvorné texty

A1: <https://svet.sme.sk/c/20527447/najmladsi-od-napoleona-macron-tromfne-trudeaua-nie-vsak-orbana.html>

B1: <https://domov.sme.sk/c/20503566/vybor-zverejnil-vyzvu-na-prihlasovanie-kandidatov-na-generalneho-riaditeľa-rtvs.html?ref=av-center#axzz4hEyjy3Cp>

b) tzv. bulvárne texty

A2: <https://www.cas.sk/clanok/545147/francuzsko-bude-mat-najmladsieho-prezidenta-v-historii-zachrani-fesak-macron-europu/>

B2: <https://www.cas.sk/clanok/546574/pozname-kandidatov-na-sefa-telerozhlasu-vyvola-boj-o-rtvs-dalsiu-vladnu-krizu/>

Do analýzy zahrnieme aj rozbor diskusných príspevkov k vybraným článkom (A1-1, B1-1 – A2-2, B2-2).

2.1. Z pohľadu opozície písomnosť – ústnosť

Novinové komunikáty (A1, B1) prinášajú spravodajské aktuality prezentujúce informácie o dianí vo svete aj na Slovensku. V elektronických denníkoch je čitateľský priestor v oboch prípadoch narušený reklamnými textami a obrazovou prílohou, čo na príjemcu pôsobí rušivo predovšetkým pri prijímaní a spracúvaní seriózneho spravodajstva.

Realizácia prostredníctvom elektronického média ovplyvňuje ich charakter. Z hľadiska formy realizácie ide o písomné texty, ktoré sa kódujú na klávesnici a sú publikované vizuálne, „na skle“ (Patráš, 2012, s. 176). Gramatické chyby nie sú prítomné v textoch A1, B1, A2, B2, čo svedčí o kultivovanosti autorov publicistických textov, to však stojí v kontraste s analyzovanými diskusnými príspevkami (napr. VYDÍM). Na platforme mienkotvorného periodika (text A1) ako príznakové hodnotíme použitie názvu zahraničného denníka *The Economist* vo vyskloňovanej podobe (*Macron je podľa The Economistu*); ako riešenie by sme navrhli použitie *podľa časopisu The Economist*.

V diskusiách (B1-1, A2-1, B2-2) sa, prirodzene, oveľa viac vyskytujú jazykovo-komunikačné prejavy ústnosti. Diskutéri sú pri tvorbe svojich výpovedí oveľa uvoľnenejší a spontánnejší ako autori spravodajských príspevkov. Nechávajú plynúť svoje pocity bez zdržanlivosti a často sú ich prejavy emočne silne zafarbené:

napr: Artificial intelligence- B1-1: „*Je mi zle z toho, že politik môže niekoho niekde dosadiť - uzdavno tu mal byť tlak na odobratie týchto privilégií. Pre mňa za mňa nech sa konkurzu zúčastní aj bezdomovec ale nikdy sme nemali politikom toto dovoliť - **Ľudia budíček !!!!**“*, teza 18- A2-1: „*Keby zajtra **skapal**, zanikne Slovensko???*“, vlado 469- B2-1: *PREBOHA NIE-ZASE BUDETE **VYMYVAT OVECKAM MOZOCKY!!! VED VIETE, ZE ZDRAVOTNICTVO MAME V DEZOLATNOM STAVE!!! CO BUDE S OVECKAMI???***

V poslednom prípade vidíme aj grafické zdôraznenie výpovede prostredníctvom použitia veľkých písmen. V komunikátoch sa ústnosť podčiarkuje aj pričinením prítomnosti expresívnych výrazov, napr: *to je len bábka, obyčajná fraška, vyšachovať*, emotikonov a nespisovné výrazy, napr. *telerozhlasu, BABÁM, pajáca, debka*. V týchto diskusiách sa vyskytujú nedokončené výpovede, ktoré sú príznačné pre ústne prejavy. Vo funkcii apoziopézy sa často používajú tri alebo i viac bodiek:

napr. ennio (B2-1): *aj na vaspridepockajte...*, alebo pevnosť (B1-1): *A **hneď sa to istým politikom nepáči....***

Priestor internetových diskusií je naozaj veľmi otvoreným a liberálnym miestom, čo však často ide na úkor kvality a kultúry vyjadrovania.

2.2. Z pohľadu opozície verejnosť – súkromnosť

Všetky štyri analyzované texty patria do sféry verejnej komunikácie, keďže ide o texty publikované v priestore verejne dostupných informácií vo formáte publicistických textov. Vlastnosť verejnosti týchto textov vyplýva z neznámosti, potenciálnosti adresáta. Tematicky a obsahovo sú informácie určené pre nešpecifikovanú cieľovú skupinu. Texty A2 a B2 sa však snažia upútať neformálnym titulkom, využívaním štylisticky hovorových výrazových prostriedkov, aby prilákali čitateľov (A2: *Zachráni fešák Macron Európu?* B2: *Vyvolá boj o RTVS ďalšiu vládnú krízu?*). V oboch prípadoch sú súčasťou titulky aj otázky. Z tohto pohľadu sa vyjadrovaním prikláňajú do sféry súkromnej interakcie. Familiárnosť formulácií využívajú hlavne formáty bulvárnych časopisov. Môže ísť aj o využívanie známych porekadiel či frazeologizmov:

napr. B2: ***Kde sa dvaja bijú, môže zvíťaziť aj tretí.** Toto porekadlo by mohlo platiť pri Michalovi Ruttkayovi (61). **Do karát mu môže hrať fakt**, že ako majiteľ reklamnej agentúry robil kampane viacerým politickým stranám a s niektorými politikmi sa dôverne pozná.*

Napätie na osi verejnosť – súkromnosť sa prejavuje predovšetkým v priestore internetových diskusií. Nachádzajú sa vo verejne prístupnom internetovom mieste, avšak ich lexika, štylistika i syntax nesú prvky slovenského jazykového dorozumievania zo súkromnej komunikačnej sféry. Vo verejnom priestore diskusií A2-1, B1-1 a B2-2 sa často vyskytujú prejavy súkromnej komunikácie respondentov. Expresivita a emocionálnosť vyjadrovania niekedy prechádza aj do vulgárnosti:

napr. podrazák (B1-1): *radodajku Ľapákovú, alebo kazisvet 2- (B2-1): Odškodnite OBČANA natlačte mu pár 1000 € čo mu patrí ! a možno sa bude vôbec s vami s takými k.k.k.t.t.m.i. aj baviť !!!*

Na zdôraznenie výpovede autor používa množstvo výkričníkov, ako aj kódované vulgárne vyjadrenie. Ide o silne subjektívne a emotívne výpovede, ktoré nepatria do priestoru verejnej komunikácie a aj v priestore súkromnej komunikácie sú prejavom nekultivovanosti.

2.3. Z pohľadu opozície oficiálnosť – neoficiálnosť

Pri hľadisku oficiálnosti upozornil J. Findra (2009, s. 236), že čitateľ textu je spravidla neznámy. Komunikačný vzťah expedient – recipient sa teda skôr pohybuje na póle oficiálnosti, keďže ide o sféru celospoločenského styku a s ňou sú spojené sociálne normy. Nie všetky verejné texty zaradujeme na oficiálnu úroveň. Stupeň oficiálnosti závisí od prostredia a príležitosti, pre ktoré je text určený, a súvisí s prezentovaným obsahom.

Texty A1 a B1 sú oficiálne texty, keďže vecne približujú dianie verejného života. A1 sa zameriava na podloženie svojho tvrdenia, že francúzsky prezident je najmladším od doby Napoleona, vymenovaním ďalších mladých politikov na vedúcich pozíciách. B2 jasne a prehľadne prezentuje potrebné informácie a podmienky v procese voľby generálneho riaditeľa verejnoprávnej RTVS (Rozhlasu a televízie Slovenska). Aj napriek tomu, že tematika ostáva, A2 a B2 v snahe upútať čitateľa prezentujú informácie emocionálne, a tým nadobúdajú neoficiálny charakter.

Text A1 je v porovnaní s textom A2 vecnejší, štruktúrovaný a prezentuje všeobecné objektívne informácie. V texte A2 je evidentný subjektívny postoj (výrazne kladný) k téme volieb francúzskeho prezidenta:

napr. *Velká úřava. Francúzsko je zachránené. „Tomuto fešákovi, ktorého odchovalo jezuitské lýceum a neskôr prestížne politické školy, sa podaril husársky kúsok“*. Navyše prezentuje aj informácie o súkromnom živote novozvoleného prezidenta, čo je typické pre tzv. bulvárne tlačoviny (*V roku 2007 sa oženil s profesorkou francúzštiny Brigitte Trogneuxovou, ktorá je od neho o 24 rokov staršia! Ich románik sa začal, keď mal Macron iba 15 rokov a Brigitte na lýceu viedla divadelný ateliér.*).

Texty A2 a B2 v duchu parametrov tabloidu používajú jazyk zrozumiteľný bežnému človeku, avšak je primárne určený širším spoločenským vrstvám. Naproti tomu broadsheet (texty A1 a B1), využíva jazyk pre vzdelaných čitateľov, ale taktiež je pochopiteľný pre bežného príjemcu.

Keď sa zameriame na diskusný priestor, môžeme sledovať viacero črt neoficiálnej komunikácie. Okrem uvedených gramatických a syntaktických chýb, nedokončených viet, fragmentovaných výpovedí a nedodržiavania interpunkcie je možné pozorovať aj neformálny charakter komunikácie vzhľadom na využívanie tykania. Aktéri diskusie sa často zapoja aj do korigovania prejavov svojich spolukomunikantov, avšak komunikácia prebieha neformálnym spôsobom.

Neoficiálny charakter diskusných príspevkov potvrdzuje často aj odklon od témy. S osou neoficiálnosti súvisí aj fakt, že mnohokrát sa diskusné príspevky vzdávajú pôvodnej tematike a často majú urážajúci podtón:

napr. *schimelt: tabletky si si už dal?, greenmakaksulikovtroll: kazisvet_2 a s tebou sa bavila len blazni ako si ty, normalny človek obíde ta na kilometer, greenmakaksulikovtroll: ty by si sa mal dohodnúť zo svojim psychiatrom, kedy ta konečne dá hospitalizovať.*

V týchto príspevkoch sa ešte viac zvyšuje miera neoficiálnosti, ako sme už uviedli vyššie, vďaka zvýšenej frekvencii hovorových výrazov ako i súkromných vyjadrovacích prostriedkov. Príčinu vyjadrovania sa podobného charakteru vo verejnom priestore môžeme vidieť v možnosti ukryť sa za paraván zdanlivej anonymity.

2.4. Z pohľadu opozície pripravenosť – nepripravenosť

Stupeň pripravenosti textov určených pre elektronické denníky je rôzny v závislosti od periodika (mienkotvorný v. bulvárny), no predovšetkým od témy. Publicistické texty spravodajského

poslania reflektujú aktuálne dianie; tzv. horúce témy dňa je potrebné často spracovať v krátkych časových intervaloch, čo sa odzrkadlí aj na výsledných produktoch. Faktor nedostatku času a tlak elektronického prostredia spôsobujú prirodzený výskyt hovorových a nespisovných výrazov v analyzovaných textoch. Texty A1, A2, B1, B2 sa pohybujú na osi pripravenosť – nepripravenosť z nášho pohľadu niekde uprostred, pretože nejde o texty pripravované dlho dopredu.

Príspevky v diskusiách (A2-1, B1-1 a B2-2) sú obsahovo i formálne neukončené, nepripravené a spontánne. Nepripravenosť textov je viditeľná i na pravopisných či syntakticko-štylistických nedostatkoch hovoriacich:

Bobor5: *rotschildovský je aký? starí politici sú zlí, noví tiež?* (nepoužívanie veľkého písmena na začiatku vety), patri.archia: *aj sa podobajú....s Matovičom* (fragmentárne výpovede), Artificialintelligence: *No tak to chcem vydieťako MikuSMERAcivysachuju, a daju si tam tetu Ťapákovú za dobre služby na MZV. (gramatické chyby)*, AntonVilon: *Ddiktiátor Robo sa chce rovnať Orbánovi, Putinovi, Eerdoganovi!* (preklepy).

J. Klincková (2010) zdôrazňuje, že relativizovanie spisovnej normy sa odráža v slabej jazykovej kompetencii používateľov jazyka, čo dokazujú gramatické prešľapy v gramatických tvaroch (napr. roly/role, v maile/v maili) absencia korešpondencie pri vykaní, absencia rodových tvarov v oslovení. Uvedené tendencie sa odzrkadľujú v syntaxi, v gramatickej a sémantickej štruktúre vety a javoch, ktoré sú konštituujúcimi prvkami výpovedí.

J. Horecký (1995, s. 46 – 47) rozvádza v rámci hodnotenia jazykového prejavu kritérium správnosti ako vyjadrovanie v zhode s kodifikáciou. Ukazuje sa, že výsledky jazykového vzdelávania po opustení školy a začlenení do širšieho jazykového spoločenstva sa vytrácajú a sú nedostatočné. Nerešpektovanie alebo skôr neznalosť kodifikovaných tvarov (a teda neschopnosť používať hodnotovú kategóriu správnosť) sa však zisťuje aj v bežnej komunikácii, ba aj v „nekontrolovateľnej“ mediálnej komunikácii.

2. 5. Z pohľadu pozície monologickosť – dialogickosť

„Monologickosť internetových textov je teda iba potenciálna, podmienená tým, že autor tvorí svoj text odizolovane, bez priameho kontaktu s adresátom. Ich dialogický charakter treba spájať s tým, že tu ide spravidla o bezprostrednú reakciu na repliku iného podávateľa (...)“ (Findra, 1997, s. 4).

Text A1 je monologický text bez prvkov dialógu, pretože nevyvolal ani reakciu vo forme diskusie pod článkom. Text B1 má monologický charakter a je informačne nasýtený. V prípade textov A2 a B2 ide o monologické texty, ktoré sú popretkávané priamou rečou a obrazným vyjadrovaním. Texty (A1, A2, B1, B2) môžeme z hľadiska dialogickosti vidieť ako podnet na vytvorenie diskusie. Tieto texty vtedy vytvárajú základ pre ďalšiu konverzáciu dialogického charakteru. Dialogickosť sa prejavuje v diskusných príspevkoch (B1-1, B2-2, A2-2). Vzniká komunikačný kontakt medzi neznámymi, predovšetkým anonymnými komunikantmi. Ich interakcia je priateľská i nepriateľská, no vo veľkej miere hlavne neformálna. Jednotlivé repliky na seba nadväzujú a niekedy vytvárajú osobitnú vetvu konverzácie:

napr: Artificialintelligence: *suhlas s RTVS tiezpozeramuz iba, zlepšili sa, stavec: Tiež súhlas, spravodajstvo normálne nepozerám, ale RTV sa natoľko zlepšila, že občas pozriem. Hlavne markízu a joj po neférovom otravovaní reklamou som nezapol hádam 5 rokov.* Artificialintelligence: *Markíza a JOJ majuuzmna stopku uz asi aj viac rokov.*

3. Záverečné poznámky

V súlade s hlavnou hypotézou nachádzame v analyzovaných textoch vlastnosti ústnosti napriek tomu, že ide o pripravené písomné texty publikované prostredníctvom elektronického média. I keď písomná forma textov je z hľadiska formálnej realizácie nespochybniteľná, hlavne v textoch bulvárneho charakteru a najvýraznejšie v diskusiách do pozornosti vstupujú fragmenty autentickej hovorovej reči, čo potvrdzuje prvú čiastkovú hypotézu. Naším cieľom bolo poukázať na fakt, že s úmyslom primárne upútať čitateľa siahajú autori článkov hlavne v bulvárnych denníkoch po jazykových prostriedkoch patriacich do sféry súkromnej komunikácie. Následkom toho sa bežne

v dennej tlači stretávame so subštandardnými, ba aj nespisovnými jazykovými prejavmi. Druhá čiastková hypotéza sa odvíja v závislosti od faktoru verejnosti. Pri publicistických textoch (A1, A2, B1, B2) táto vlastnosť nie je diskutabilná. Zaujímavé je však sledovať, ako sa vplyv elektronického prostredia prejavuje na vnímaní faktoru verejnosť. Predovšetkým diskutéri na fórach pod článkami (A1-1, A2-2, B1-1, B2-2) reagujú na obsah príspevku v kontextoch, ktoré pripomínajú súkromnú neverejnú komunikáciu. Tomu nasvedčuje aj ich kultúra vyjadrovania. Čitateľ nadobúda pocit, akoby komunikanti zabúdali, že ich príspevok je verejne prístupný pre široké spektrum čitateľov. Vyjadrujú sa aj k donedávna tabuizovaným témam, a to neadekvátnym, často až vulgárnym spôsobom. V rámci opozičnej dvojice oficiálnosť – neoficiálnosť texty A1 a B1 oscilujú viac na póle oficiálnosti a ostatné jazykové prejavy na póle neoficiálnosti. Z hľadiska pripravenosti texty A1, A2, B1, B2 sa približujú viac k pólu pripravenosť a ich príslušné diskusné príspevky k opačne stojacemu bodu nepripravenosť. Zároveň ich radíme k dialogickým textom. Vysoký stupeň monologickosti vykazujú texty A1 a B1. Texty A2 a B2 kmitajú na osi monologickosť a dialogickosť, viac sa však približujú k monologickosti.

J. Findra (1998, s. 100) konštatuje, že hoci texty vznikajúce v internetovom priestore primárne charakterizujú a utvárajú vlastnosti písomnosti, verejnosti, oficiálnosti, pripravenosti a monologickosti, hybridnosť týchto textov spôsobuje rozpory v tomto hlavnom zaradení. Dôsledky vnímame napr. vo výbere slovnej zásoby s vlastnosťou ústnosti/hovorenosti. Deje sa tak v titulkoch a tele správy vrátane lexikalizovaných frazém, nenáležitim slovoslede a príznakovom členení výpovede.

Literatúra

- FINDRA, Ján. 1997. Štylistika internetových textov. In: *Slovenská reč*, roč. 62, 1997, č. 5, s. 1 – 11. ISSN 1337-9569
- FINDRA, Ján. 1998. *Jazyk, reč, človek*. Bratislava : Q111, 1998. 110 s. ISBN 80-85401-69-X
- FINDRA, Ján. 2009. *Jazyk v kontextoch a v textoch*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2009. 312 s. ISBN 978-80-8083-924-6
- Francúzsko bude mať najmladšieho prezidenta v histórii. Zachráni fešák Macron Európu? Dostupné na internete: <https://www.cas.sk/clanok/545147/francuzsko-bude-mat-najmladsieho-prezidenta-v-historii-zachrani-fesak-macron-europu/> [cit. 2017-5-10]
- HORECKÝ, Ján. 1995. Hodnotové pole jazykového vedomia. In: ONDREJOVIČ, Slavo – ŠIMKOVÁ, Mária: *Sociolinguistika Slovac 1. Sociolinguistické aspekty výskumu súčasnej slovenčiny*. Bratislava : Veda, Vydavateľstvo slovenskej akadémie vied. Dostupné na: http://www.juls.savba.sk/ediela/sociolinguistica_slovaca/1995/1/sls1.pdf [cit. 2017-5-10]
- JESENSKÁ, Petra. 2007. *Jazyková situácia na Slovensku v kontexte EU s ohľadom na anglicizmy v slovenskej dennej tlači*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Fakulta humanitných vied. 91 s. ISBN 80-8083-225-0
- KLINCKOVÁ, Jana. 2010. Syntax hovorených komunikátov. In: *Odkazy a výzvy modernej jazykovej komunikácie: zborník príspevkov zo 7. medzinárodnej vedeckej konferencie konanej 23. – 24. 9. 2009 v Banskej Bystrici*. Ed. Jana Klincková. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2010, s. 29 – 34.
- MISLOVIČOVÁ, Sibyla. 2016. In: JAKUBCOVÁ, Romana – KOVÁČOVÁ, Petra. *Aj pri blogoch sa vyžaduje vyššia jazyková kultúra*. Dostupné na internete: <https://visibility.sk/blog/sibyla-mislovicova-aj-pri-blogoch-sa-vyžaduje-vyssia-jazykova-kultura/> [cit. 2017-9-10]
- MK SR: Kritizuje úroveň používania slovenčiny na úradoch i médiách. Dostupné na internete: <http://www.sita.sk/en/2014/04/14/mk-sr-kritizuje-uroven-pouzivania-slovenčiny-na-uradach-i-mediach/> [cit. 2017-8-2]
- Najmladší od Napoleona. Macron tromfne aj Trudeaua, nie však Orbána. Dostupné na internete: <https://svet.sme.sk/c/20527447/najmladsi-od-napoleona-macron-tromfne-trudeaua-nie-vsak-orbana.html> [cit. 2017-5-10]
- PATRÁŠ, Vladimír. 2009. *Sociolinguistics Aspects of electronically determined communication*. Karviná : Slezská univerzita v Opavě – Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné : Studia Oeconomica. Scientific monographs, 2009. 155 s. ISBN 978-80-7248-522-2

- PATRÁŠ, Vladimír. 2012. Sociolingvistické výskumy bezprostrednej komunikácie a dynamika pojmu ústnosť. In: *Języki słowiańskie w ujęciu socjolingwistycznym. Prace przygotowane na XV Międzynarodowy Kongres Slawistów, Mińsk 2013*. Biblioteka „LingVariów”, T. 15. Red. H. Kurek. Kraków : Uniwersytet Jagielloński – Wydział Polonistyki, 2012, s. 171 – 182. ISBN 978-83-7638-237-1
- PATRÁŠ, Vladimír. 2013. „Zapísané texty“ a stratifikačné koncepcie slovenčiny. In: *Jazyk je zázračný organizmus... Metamorfózy jazyka a jazykovedy. Zborník príspevkov venovaných prof. PhDr. Ivorovi Ripkovi, DrSc. pri príležitosti jeho životného jubilea*. Ed. M. Imrichová – J. Kesselová. Prešov : Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, s. 187. ISBN 978-80-555-0838-2.
- Poznáme kandidátov na šéfa telerozhlasu. Vyvolá boj o RTVS ďalšiu vládnu krízu? Dostupné na: <https://www.cas.sk/clanok/546574/pozname-kandidatov-na-sefa-telerozhlasu-vyvola-boj-o-rtvs-dalsiu-vladnu-krizu/> [cit. 2017-5-10]
- RENDÁR, Ľubomír. 2014. *Kapitoly zo slovenských dejín jazykovej kultúry od polovice 20. storočia po súčasnosť*. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity, 2014. 92 s. ISBN 978-80-8082-806-6
- Výbor zverejnil výzvu na prihlasovanie kandidátov na generálneho riaditeľa RTVS. Dostupné na: <https://domov.sme.sk/c/20503566/vybor-zverejnil-vyzvu-na-prihlasovanie-kandidatov-na-generálne-ho-riaditeľa-rtvs.html?ref=av-center#axzz4hEyjy3Cp>[cit. 2017-5-10]

Summary

This article depicts the communication between orality and writing in the field of electronic media. In this area the borderlines between them appear to be unclear and these language forms are combined and mixed up. The analysis describes also other relevant opposition factors influencing communication and texts that were presented by J. Findra (2009, p 12) namely oral vs. written, official vs. non-official, public vs. private, prepared vs. non-prepared, monological vs. dialogical. Medial hybridity is present in the mixed codes used within one platform. Features exclusively characteristic for orality in the past are nowadays present in writing as well.

O autorke

Antónia Jurečková sa vo svojom výskume zameriava na prieniky medzi ústnosťou a písomnosťou na príklade žánru tlačené interview. Sleduje rozvoj kolokvializácie v podobe konceptu stopy hovorenosti v písomných verejných textoch.

Antónia Jurečková, Javorová 1, 97409 Banská Bystrica, Slovensko